

**A Kovács Máté Városi
Művelődési Központ és Könyvtár
2025. évi
BESZÁMOLÓJA**

Hajdúszoboszló, 2026. március 16.

Készítette: Borsi Csaba
igazgató

Intézményünk működésének jogi környezete

Hazánkban „Magyarország Alaptörvénye „XI. cikk. (1) és (2) pontja deklarálja, hogy „Minden magyar állampolgárnak joga van a művelődéshez. Magyarország ezt a jogot a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével... törvényben meghatározottak szerint anyagi támogatásával biztosítja”.

Magyarországon a kulturális tevékenység jogi háttérét és feltételeit biztosító, A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény kimondja, hogy

„A társadalom közös érdeke, a nemzetiségi kulturális hagyományok megőrzése, méltó folytatása, a közösségi és egyéni művelődés személyi, szellemi, gazdasági feltételeinek javítása, a polgárok életminőségét javító, értékigondozó tevékenységek, valamint az ezek megvalósulására létrejött intézmények és szervezetek működésének elősegítése, amely törekvés a kulturális alapellátás rendszerében testesül meg”.

„A közművelődéshez való jog gyakorlása közérdek, a közművelődési tevékenységek támogatása közcél. A közművelődés feltételeinek biztosítása alapvetően az állam és a helyi önkormányzatok feladata”.

A fenti törvény módosításának 76. § (3) pontjában meghatározásra kerültek a közművelődési alapszolgáltatások, melyek alapján a települési önkormányzat kötelező feladata a törvényben meghatározottak szerint azok megszervezése, biztosítása.

A törvény alapján az EMMI 20/2018. (VII.9.) végrehajtási rendeletben határozta meg a közművelődési szakmai feladatok ellátására, a végzettségre, a szervezeti keretekre vonatkozó részletes szabályokat.

Hajdúszoboszló város Képviselő-testülete 7/2019. (III.21.) sz. önkormányzati rendeletével alkotta meg a helyi közművelődést szabályozó jogi kereteket, melyben a törvény alapján az a-g) pontokban meghatározott közművelődési alapszolgáltatásokat vállalta fel kötelezően ellátandó feladatként.

A helyi sajátosságok és igények alapján differenciáltan a kötelező alapszolgáltatásokat az alábbi hét főcsoportba sorolja a rendelet, amelyből pont az első minden közösségi szintén kötelező feladat:

- a) művelődő közösségek létrejöttének elősegítése, működésük támogatása, fejlődésük segítése, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítása,
- b) közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése,
- c) az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítása,
- d) a hagyományos közösségi, kulturális értékek átörökítése, feltételeinek biztosítása,
- e) az amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek biztosítása,
- f) a tehetséggondozás- és -fejlesztés feltételeinek biztosítása,
- g) a kulturális alapú gazdaságfejlesztés.

A szaktörvényhez kapcsolódóan az ágazati miniszter a 20/2018. (VII.9.) EMMI rendeletben *a közművelődési alapszolgáltatások, valamint a közművelődési intézmények és a közösségi színterek tárgyi, infrastrukturális és személyei követelményeiről* rendelkezik.

Meghatározza a közművelődési szakmai feladatok ellátására, a munkakörök betöltéséhez szükséges végzettségre, a szervezeti keretekre vonatkozó részletes szabályokat.

Közművelődési alapszolgáltatások megvalósulásakor rendelkezésre kell állnia a szolgáltatás nyújtásába bevont szakembereknek, akik teljesítik a vonatkozó szakmai követelményeket.

A Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár az önkormányzat által fenntartott integrált közművelődési intézmény.

Az intézmény kötelezően ellátandó feladatait a többször módosított **Alapító Okirat** tartalmazza.

A jelenleg érvényes Alapító Okirat kelte és száma: 324/2023. (X. 26.)

Az intézmény jogállása: Önálló jogi személy.

Feladat ellátáshoz kapcsolódó funkciója alapján: Gazdasági szervezettel nem rendelkező költségvetési szerv.

Törzskönyvi azonosító számunk: 374035.

Az intézmény közfeladata a költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

1 – 910110 Közművelődési intézmények tevékenysége

A költségvetési szerv alaptevékenysége:

A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

kormányzati funkciószám	kormányzati funkció megnevezése
046030	Egyéb távközlés
082042	Könyvtári állomány gyarapítása, nyilvántartása
082043	Könyvtári állomány feltárása, megőrzése, védelme
082044	Könyvtári szolgáltatások
082091	Közművelődés – közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése
082092	Közművelődés – hagyományos közösségi kulturális értékek gondozása
082093	Közművelődés – egész életre kiterjedő tanulás, amatőr művészetek
082094	Közművelődés – kulturális alapú gazdaságfejlesztés
083030	Egyéb kiadói tevékenység
086090	Egyéb szabadidős szolgáltatás

Az intézmény azonosító adatai

neve: Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár

rövidített neve: Kovács Máté VMKK

székhelye: Hajdúszoboszló, Szilfákalja 2.

tulajdoni lapszám: 2253

helyrajzi száma: 2307/6

Telefon: 52/558-800

Email cím: info@szoboszlokultura.hu

I. sz. telephelye: Szabadtéri Színpad

székhelye: Hajdúszoboszló, József Attila u. 2.

tulajdoni lapszám: 2475/27

II. sz. telephely: Bocskai Többfunkciós Rendezvényközpont

székhelye: Hajdúszoboszló, Hősök tere 18.

helyrajzi szám: 2245

Működésünk általános alapelve

A Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár küldetése, hogy a városunkban élő polgárok és az itt üdülő vendégek számára minőségi kulturális, közművelődési, könyvtári szolgáltatásokat biztosítson, ezzel megvalósítva a kulturális esélyegyenlőséget.

Minél sokszínűbb és változatosabb tartalmi és formai struktúrában, magas szakmai színvonalon minőséget és értéket közvetítve, a különböző társadalmi csoportok és korosztályok igényeit figyelemmel kísérve segítse és alakítsa Hajdúszoboszló kulturális folyamatait, hozzájárulva a városfejlesztési célok megvalósításához a kultúra eszközeivel annak érdekében, hogy Hajdúszoboszló élhető, környezeti szempontból magas minőségű, a lakosság és a turisták számára egyaránt vonzó hely maradjon.

Az intézmény eddig már két alkalommal nyerte el a minősített közművelődési intézmény elnevezést. A folyamatos átalakulások ellenére a szervezet nagy erőfeszítéseket tesz azért, hogy a korábbiakban megszokott szakmai színvonal ne szenvedjen csorbát. Fáradhatatlanul igyekszünk fejleszteni szolgáltatásainkat mind kvantitatív, mind pedig kvalitatív szempontból. A fenntartói támogatáson felül mindehhez nagy segítséget kapunk a szakmai és a helyi társszervezetektől: a Nemzeti Művelődési Intézeten át a Bocskai István Múzeumig, a Hungarospa Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő és Egészségturisztikai Zrt-től a Hajdúszoboszlói Gazdasági Szolgáltató Intézményen át a Hajdúszoboszlói Városgazdálkodási Nonprofit Zrt-ig bezárólag.

Intézményünk társadalmi-gazdasági környezete 2024-ben

A Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár (KMVMKK) számára, az elmúlt időszakot tekintve, a 2025-ös év az egyik legsikeresebb évnak minősíthető. A korábbi években kialakított munkavállalói gárda, az egyre professzionálisabbá váló munkafolyamatok nagyban segítették az intézmény stratégiai céljainak elérését. A legfontosabb stratégiai cél, hogy minél hatékonyabban képviseljük a város és térségének lakossága mellett az idelátogató több százezer turista kulturális igényeinek kiszolgálását is. Alapvetően az intézményünk szervezeti felépítése még mindig egy vidéki, kisvárosi művelődési ház igényeihez szabott, ennek ellenére óriási erőfeszítéseket tettünk a professzionálisabb működés felé.

Társadalmi téren továbbra is kijelenthető, hogy a közösségi szerepvállalás és érdeklődés óriási változáson ment át az utóbbi évtizedekben. Az emberek hajlamosabbak bezárkózni és az online jelenlét okozta digitális bezártság és véleménybuborék következtében egyre kevésbé nyitottak a kulturális események iránt, a kulturális tér egyre széttöredezettebbé, fragmentáltabbá válik. A korábbi évekhez képest egyre nehezebb megszólítani és kimozdítani az embereket a komfortzónájukból. A hagyományos offline elérési csatornák visszaszorultak, a népszerű online kommunikációs terek (elektronikus levelezőcsatornák, közösségi média, egyebek) pedig a nagy médiazajban egyre professzionálisabb megközelítést kívánnak, ezek pedig megfelelő felkészültségű szakembert igényelnek.

Az intézmény fejlődése tagadhatatlan, annak ellenére, hogy gazdasági téren az utóbbi években szintén nem láthattunk túl sok pozitív változást. A világjárvány után feltámadó infláció és az energiaválság, valamint a bérköltségek növekedése rendkívül súlyos terhet rótt az intézményünkre is. A KMVMKK által legnagyobb mértékben igénybe vett kulturális szolgáltatások árnövekedése jóval meghaladta a hivatalos inflációt. Az energiaválság szintén érzékenyen érintette az intézményt: a vállalati és intézményi energiadíjak emelkedése folyamatosan felette volt a hivatalos inflációnak, arányaiban egyre nagyobb részt hasítva ki a művelődési központ költségvetéséből. A növekvő bérköltségek (elsősorban a minimálbér emelése) két fronton is sújtották az intézményt: a humánerőforrás-igényes külső szolgáltatások (hang- és fénytechnikai és őrző-védő cégek pl.) árai szintén az inflációt meghaladó mértékben emelkedtek, valamint természetesen, a saját alkalmazotti létszám béreinek növekedése is feljebb nyomta a bérköltségek arányát az intézményi költségvetésben. Mindezek ellenére szomorú tény, hogy a szakalkalmazotti fizetések nem tudták követni a minimálbér örömteli változásait, az intézményi bértábla összenyomódott, a művelődési központ dolgozóinak tavalyi bruttó átlagbére (valamivel több, mint 400.000 Ft/hó) jelentősen elmarad a 2025-ben országosan kimutatott, több mint 600.000 Ft-os havi bruttó átlagkeresettől.

Földrajzi téren a kulturális szolgáltatáskínálatot jelentősen befolyásolja az ország második legnagyobb városának, Debrecennek a közelsége, amelynek programkínálatával az intézményünknek egyre nehezebb lépést tartania. Különösen igaz ez a nyári szezonra, amikor is a Campus Fesztivál által megkövetelt korlátozó intézkedések a hazai könnyűzenei élet 80-90%-át kizárják a potenciális partnereink közül, amely jelentősen megnehezíti a helyi programkínálat minőségi kialakítását.

Végezetül pedig, a közművelődési terület állami finanszírozása terén sem figyelhető meg javulás: az intézményt érintő, a települési lakosságszám alapján meghatározott közművelődési és könyvtári normatíva összege éves szinten alig haladja meg az 50 millió Ft-ot, ami a KMVMKK összköltségvetésének alig több mint 10%-a. Ez azt jelenti, hogy az önkormányzat amúgy kötelező közművelődési feladatai egyre nagyobb áldozatot követelnek a várostól, minden évben jelentős dilemma elé állítva a helyi döntéshozókat. Nagy segítség volt mindezen hátráltató tényező mellett az önkormányzat erkölcsi és anyagi segítsége ahhoz, hogy megvalósíthassuk, többek között, az utóbbi évtized legnagyobb érdeklődést kiváltó kulturális eseményét, a Munkácsy-kiállítást.

A közművelődési feladatellátás létesítményi, tárgyi feltételei

A Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár tárgyi és technikai fejlesztését folyamatos feladatunknak tekintjük, amely a minőségi, tartalmi munka elengedhetetlen feltétele. Tárgyi feltételeink a rendezvények lebonyolításához és a foglalkozások megtartásához adottak.

Tárgyi eszközállományunk tekintetében a 2024-es esztendőhöz hasonló eszközfejlesztésre (tehergépjármű, faházak) nem került sor, azonban a felelős és pénzügyileg is eredményes gazdálkodásnak köszönhetően a KMVMKK saját bevételeiből jelentős karbantartásokat és fejlesztéseket tudtunk véghez vinni: az intézményen elhelyezett napelemrendszert érintően az egyik inverter cserére szorult, amelynek több mint 1 millió forintos költségét a fenntartó anyagi segítségével sikerült megvalósítanunk. Ugyanez igaz a színházterem világításrendszerére is, amelynek korszerűsítése szintén közel 1 millió forintot emésztett fel. Mindezek mellett, a szervezet saját hang- és fénytechnikai fejlesztése is saját erőből történt meg, több mint 3 millió forint értékben. Továbbá, a KMVMKK informatikai infrastruktúrája is fejlesztésre szorult, amelyet szintén külső segítség nélkül sikerült több százezer forint értékben kivitelezni.

A jogszabály által előírt összeget fordítottuk könyv- és folyóirat beszerzésre.

Az intézmény személyi feltételei

A Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár a 2025-ös esztendőben közel változatlan személyi feltételek mentén működött: az intézmény vezetése minden munkakört be tudott tölteni és a kollégák elkötelezettsége, véleményünk szerint, jelentős mértékben nőtt. Ezt mutatja, hogy az alkalmazotti fluktuáció a tavalyi 20%-os mértékről 2025-re mintegy a felére csökkent. A szakalkalmazotti állomány (művelődésszervezők, rendezvényszervezők) személyi összetétele stabilizálódni látszik és a technikai, adminisztratív munkakörök esetében is igyekeztünk olyan munkakörülményeket teremteni, hogy a munkatársak leterheltsége optimális legyen. Kétségtelen azonban, hogy a tavalyi év végén lezajlott belső ellenőrzés ezen a területen, különösen a túlórák kiadásában és elszámolásában, mutatott még megoldandó hiányosságokat, amelyek megoldása az idei év kiemelt feladata kell, hogy legyen.

Személyügyi szempontból a tavalyi év szomorú fejleménye volt, hogy októbertől hiányolnunk kellett az intézmény korábbi programvezetőjét, aki a HGSZI igazgatója lett. Távozása nagy veszteség a szervezetnek és szaktudását, tapasztalatát és kapcsolatrendszerét illetően nehezen lesz pótolható az intézményi hierarchiában.

Az intézmény állandó dolgozóinak munkáját – különösen a frekventált nyári szezonban – idén is diákok segítették. Sajnos, a diákmunkára szakosodott intézményekkel történő együttműködés nem hozta a várt eredményeket, ezért a jövőben saját önkéntes hálózatot szeretnénk kialakítani.

Összességében megállapítható, hogy az intézmény életében az utóbbi időszakban jelentős szervezeti változások zajlottak le, amelyeket a 2025-ös évben is folytatni tervezünk, annak érdekében, hogy egyrészt minél hatékonyabban működhessünk, másrészt pedig, hogy megfeleljünk a munkaügyi előírásoknak, amely egy olyan, hektikus és rendszertelen munkabeosztást követelő közegben, mint amilyen a kulturális ágazat, különösen nehéz feladat.

Pénzügyi-gazdasági erőforrásaink

Az Államháztartási törvény rendelkezése alapján intézményünk gazdálkodási jogkörét tekintve gazdasági szervezettel nem rendelkező költségvetési szervként működik 2015 júliusától. A pénzügyi feladatokat az önkormányzat által alapított Hajdúszoboszlói Gazdasági Szolgáltató Intézmény (HGSZI) végzi, a munkakapcsolatot Együttműködési Megállapodás rögzíti.

Működésünk pénzügyi feltételeit a fenntartó önkormányzat biztosítja, mely kiegészül az intézmény saját bevételeivel és esetlegesen pályázati támogatással.

A feladat ellátását szolgáló vagyon tulajdonjogát, a vagyon feletti rendelkezés jogát Hajdúszoboszló Város Önkormányzatának vagyonáról és a vagyongazdálkodás szabályairól szóló rendelete alapján használjuk. A pénzügyi jogszabályban előírt tevékenységet meghatározó szabályzatokkal az intézmény rendelkezik, melyek aktualizálása folyamatos.

A pénzügyi beszámoló alátámasztja, hogy intézményünk a betervezett feladatait teljesítette, gazdálkodásunk tervszerű volt.

Költségvetésünk bevételi forrásai:

- fenntartói támogatás,
- saját szolgáltatásaink bevétele,
- pályázati támogatások
- szponzori támogatások

Bevételek és kiadások alakulása 2025-ben

Bevételek

Saját bevétel

Az intézmény saját bevételei a 2025. évben nagyon kedvezően alakultak, mivel több színvonalas, sikeres rendezvény valósult meg. Kiemelhető a Munkácsy kiállítás és a szabadtéri nagykoncertek, Lovas színház, Fagyi fesztivál sikere. Az intézmény 2025.évben az előző évekhez képest átalakította jegyár képzési tematikáját, ennek is köszönhető a többletbevétel. Az intézmény saját bevételének eredeti előirányzata 128.881 e Ft volt, módosított előirányzata és teljesítése 177.476 e Ft. További növekedés volt tapasztalható a 2025.évi terembérletek növekedéséből, egyre többen választották ezt a helyszínt.

Költségvetési támogatás

Az intézményben 2025. évben több előre be nem tervezett program valósult meg, vagy a betervezett programokban történt jelentős bővítés, amelyekhez többlet támogatás kapcsolódott. Az

eredeti előirányzat 447.485 e Ft, a módosított előirányzata és teljesítése 462.370 e Ft volt a 2024. évben.

A támogatás növekedése felújításokhoz is kapcsolódott, mint például a Kovács Gábor galéria fejlesztése.

Költségvetési maradvány

A 2024. évi költségvetési maradvány 36.614 e Ft volt. A maradványból 19.785 e Ft elvonásra került, amely a béren kívüli juttatások, közlekedési költségterítés és közüzemi díjak maradványa. Az elvonás feletti részből 16.830 e Ft kötelezettséggel terhelt maradvány. A költségvetési maradvány teljes összegben felhasználásra került, amellyel a fenntartó felé elszámoltunk.

Átvett pénz

Működési célra átvett pénzeszközök összege 23.325 e Ft,

- támogatók Hajdú-Bihar megyei Kormányhivatal: 1.921 e Ft
- Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő: 1.000 e Ft
- vállalkozások szponzorációs támogatása: 20.403 e Ft

Kiadások

Személyi juttatások

A személyi juttatások eredeti előirányzata 150.677 e Ft, a módosított előirányzat 168.534 e Ft, míg teljesítése 162.993 e Ft volt. Személyi juttatásokat növelte az előző évi költségvetési maradványa, és bértámogatás. Látható, hogy a bérköltségek fokozatos növekedése ellenére sikerült kordában tartani ezt a költségelemet, azonban a minőségi munkavégzéshez ez a takarékosági szemlélet egyre kevésbé elfogadható és középtávon szükség lesz egy anyagi biztonságot nyújtó, megtartó erejű bérfejlesztésre.

Munkaadókat terhelő járulékok

A munkaadókat terhelő járulékok eredeti előirányzata 24.097 e Ft, a módosított előirányzata 25.811 e Ft - igazodva a személyi juttatások változásához - míg teljesítése 21.940 e Ft volt.

Dologi kiadások

A dologi kiadások eredeti előirányzata 413.592 e Ft, a módosított előirányzat 463.290 e Ft, míg teljesítése 430.181 e Ft volt.

Az előirányzat csökkenésének része volt a kis értékű tárgyi eszközök átcsoportosítása, felhalmozási kiadások előirányzatának sorára, továbbá a Munkácsy kiállításához kapcsolódóan a teremörök megbízási díjainak átcsoportosítása.

Az előirányzat növekedésének része volt 2025-ben, a bérleti díj többletbevétele, közvetített szolgáltatások, pályázatok, szponzori támogatások, Civil Alap támogatás, személyi juttatások előirányzati soráról történő átcsoportosítás.

Befektetett eszközök

Befektetett eszközök beszerzésére 22.330 e Ft-ot fordítottunk. Ezt az összeget könyvbeszerzésre és kisértékű tárgyi eszközök beszerzésére fordítottuk.

Intézményünk gazdálkodása 2025-ban megfelelt a jogszabályi, és önkormányzati előírásoknak.

Szakmai feladatainkat meghatározó szempontok

Célunk, hogy a Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár, mint integrált közművelődési intézmény kulturális és közösségformáló szerepet töltsön be

- az általa felvállalt értékrenddel, programkínálatával, szolgáltatásaival,
- legyen meghatározó szellemi központja városunk kulturális életének,
- legyen bázisa a művelődni vágyó öntevékeny közösségeknek, a művészetekre fogékony polgároknak,
- biztosítsa az egész életre kiterjedő tanulás feltételeit,

- járuljon hozzá a tehetséggondozás- és fejlesztés feltételeinek biztosításához,
- minden korosztály találjon a kulturális kínálatunkban olyan programot, amelyre szívesen látogat el, ahol együtt lehet hasonló érdeklődésű társaival,
- értéket, minőséget közvetítsünk látogatóink számára,
- változatos programkínálattal járuljunk hozzá a város turisztikai vonzerejének növeléséhez,
- erősítsük Hajdúszoboszló jó hírnevét a közművelődés országos rendszerében.

Az intézmény szakmai tevékenysége

Szakmai munkánkat 2025-ben is a közművelődésre vonatkozó szaktörvények és rendeletek, Hajdúszoboszló Város Önkormányzatának a helyi közművelődésről szóló rendeletében meghatározott feladatok, az Alapító Okiratunk, stratégiánkban megfogalmazott általános célok, a látogatói igények és az intézményi sajátosságok határozták meg.

Szokásainknak megfelelően a 2025-ös évet is a Magyar Kultúra Napjával indítottuk, amely egy három napos eseménysorozat volt, a Szabó László Alapfokú Művészeti Iskola kiállításának megnyitásával, Csinszka-esttel, Ady Endréről szóló filmvetítéssel és könyvbemutatóval. Január végével útjára indult a Helytörténeti esték elnevezésű programsorozatunk is, amely egy szép példája az intézmény és egy helyi civilszervezet, jelen esetben a Polgári Olvasókör hatékony együttműködésének. Évek óta helyet biztosítunk februárban egy nemzetközi sakkversenynek és évtizedek óta intézményünkben kerül sor a hónap utolsó napjain a városi veradásoknak. Mindezek felül helyet 2025-ben is helyet biztosítottunk a Gazdakör találkozójának, a HKSZK és a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége helyi csoportjának rendezvényeihez, valamint a Zichy Géza Alapfokú Művészeti Iskola programjainak. Mindezen eseményeknek vagy térítésmentesen vagy pedig rendkívül jutányos bérleti díj ellenében (közel sem piaci árazással!) biztosítottunk helyszínt, több millió forinttal tehermentesítve az érintett szervezetek költségvetését.

A februári hónap kiemelkedő eseménye volt a télűző busójárás megszervezése a Hungarospa Zrt-vel közösen, amelynek a rossz idő ellenére is nagy látogatottsága volt. Mindez megerősíti azt a feltételezést, hogy érdemes fejleszteni azokat a fő turisztikai szezonon kívüli programokat, amelyek a július-augusztusi időintervallumon túl is képesek vendégeket csábítani a településre.

2025. januárjában, Polgármester Úr kapcsolatrendszerének köszönhetően, derült ki, hogy Hajdúszoboszló is helyet adhat az országban már sokfelé megmutatkozó Munkácsy-kiállításnak, amely Pákh Imre egyedülálló magángyűjteményéből került válogatásra. A tárlat színvonalát mi sem bizonyítja jobban, mint hogy egyenesen Szegedről sikerült áthozni az anyagot.

A kiállítás technikai háttere hatalmas kihívás elé állította az intézmény vezetését. A földszinti, Kovács Gábor Galéria mellett a II. emeleti, próbatermet is szükséges volt átalakítanunk ahhoz, hogy a gazdag képanyag elférjen, valamint az I. emeleti olvasóteremben egy foglalkoztató helyiséget is sikerült kialakítanunk, a festőművész munkásságához kapcsolódóan. Jelentős technikai és építészeti változtatásokat kellett eszközölnünk, több tízmillió forint értékben annak érdekében, hogy a műalkotások megfelelő módon kerüljenek kiállításra. Ehhez elengedhetetlen volt a fenntartó önkormányzat segítsége mellett a szponzorok önzetlen támogatása is.

A Munkácsy Hajdúszoboszlón kiállítás 2025. március 21-én nyitotta meg kapuit az intézményben, és a tervezett szeptember 28-i zárás helyett a nagy látogatói érdeklődésnek köszönhetően október 12-ig volt megtekinthető. A tárlat a tavalyi év egyik legkiemelkedőbb kulturális eseményévé vált Hajdúszoboszlón, amely a város lakosságát és az ide érkező vendégeket egyaránt megszólította.

A látogatószám folyamatosan növekedett: június 25-én köszönthettük a kiállítás 10.000. látogatóját, szeptember 8-án ünnepeltük a 20.000. látogatót, majd szeptember 30-án már a 25.000. látogatót üdvözölhattuk. A kiállítás népszerűsége is hozzájárult ahhoz, hogy meghosszabbított nyitvatartással, egészen október közepéig fogadhattuk az érdeklődőket és a program végére a látogatók összlétszáma meghaladta a 28.000 főt.

A vendégek 90%-a belföldről érkezett, elsősorban Hajdú-Bihar megyéből, valamint Miskolc, Nyíregyháza és Budapest térségéből – ezek a város idegenforgalmának hagyományosan erős küldőterületei. Emellett az ország minden részéből érkeztek látogatók, ami jól mutatja a kiállítás országos vonzerejét. A látogatók 10%-a külföldről jött, legnagyobb számban Romániából, Ukrajnából és Szlovákiából, de vendégeink voltak többek között Németországból, az Egyesült Államokból, Ausztráliából (Sydney), Lengyelországból, Japánból, valamint Kolozsvárról, Sepsiszentgyörgyről és Székelyföldről is.

A látogatói összetétel az év folyamán változott: a tavaszi időszakban főként nyugdíjasok, a nyári hónapokban pedig már családok és minden korosztály képviselői is megfordultak a kiállításon. A nyári időszakban hosszított nyitvatartással, minden nap 9:00 és 20:00 óra között vártuk az érdeklődőket, így a város vendégei és lakosai rugalmasan látogathatták a tárlatot.

A kiállítás során több alkalommal különleges programokkal is készültünk: Munkácsy születésnapján ünnepi tárlatvezetéssel, míg a zene világnapján meglepetésprogrammal vártuk a látogatókat. A város napján kedvezményes belépési lehetőséget biztosítottunk a helyieknek, külön napot szenteltünk a nyugdíjas látogatóknak, a záró héten pedig kedvezményes belépővel fogadtuk az egészségügyi dolgozókat, mentőket és tűzoltókat. A záró hétvégén minden látogató mindössze 500 forintos belépőjeggyel tekinthette meg a tárlatot.

Kiemelkedően népszerűek voltak az ajándék tárlatvezetések: 50 alkalommal közel 2000 fő vett részt ezeken. Az iskolás csoportok is fontos célcsoportot jelentettek: 52 osztály, mintegy 1100 diákkal vett részt a foglalkozásokon. A helyi iskolák mellett a környező településekről – Kabáról, Debrecenből, Berettyóújfaluból, Püspökladányból, Hajdúszovátról és Ebesről – is érkeztek csoportok, valamint a nyári napközis tábor résztvevői is ellátogattak a kiállításra.

2025-ben is sor került a márciustól ápriliséig tartó Tavaszi Művészeti Napokra, melynek keretében számos felnőtt, illetve gyerekszínházi előadásra került sor az egyéb művészetet népszerűsítő programok mellett.

Első szabadtéri programunk a Húsvét alkalmából megrendezett Húsvéti Tojásparc volt, melynek kialakításába, a szokásoknak megfelelően, számos társintézményt, civil szervezetet, és mindenekelőtt városunk egyházait vontuk be.

Májusban elsőként a Majális, majd a hónap végén a gyermeknap program sorozat megszervezésére került sor, amelyet 2025-ben kiegészített az országos fagyaltverseny is, amelynek a Szent István park adott otthont. A rendezvény technikai előkészítése ismételten nagy kihívás elé állította az intézményt, azonban a program a rossz időjárás ellenére is nagy tömeget vonzott. Hagyományteremtő jelleggel újra életre hívtuk a Pünkösdi Sokadalom elnevezésű rendezvénysorozatot, amelynek keretében került sor a Hajdúvárosok találkozójára, Kincskereső Kisködmön gyermekelőadásra, a Cifra Banda és a Sonivius Vappae koncertjére, középkori mesterségek és hadtörténeti bemutatóra, vásári térzenére, valamint pünkösdi játszóházra óriás fajtáékokkal.

A tanév zárásaként a tavalyi évben is a diákoknak igyekeztünk kedveskedni a Bizonyítványbuli rendezvénysorozatával, amelyre 2025-ben közel 3.000, főként fiatal látogató volt kíváncsi.

A tavalyi évben is a legsűrűbb időszak a júliustól szeptemberig tartó intervallum volt az intézmény életében. 2025 júliusától vette kezdetét a hagyományosan közel két hónapon át minden este zajló Szoboszlói Nyár rendezvénysorozata a Szent István parkban, amelyet csak a szintén itt megrendezésre kerülő Szín-Tér Fesztivál, a 2025-ben 30. jubileumát ünneplő Folkhétvége, a Kösely Kupa, a Dixieland-napok és az augusztus 20-i ünnepség szakítottak meg. Mindezek mellett számos programnak adott otthont a Szabadtéri Színpad is: Made in Hungária-előadás, a Neoton Família sztárjai, Kökény Attila és Rakonczai Viktor mellett nótaest is színesítette a programkínálatot. A szeptembert pedig hagyományosan a Város Napjával nyitottuk, amelyet sűrűn követett egymás után az Örömnapi és Bor- és Gasztrofesztivál. A tavalyi évben a Márton-napi Libalakoma helyett a 100 éves a Szoboszlói gyógyvíz elnevezésű programsorozathoz kapcsolódóan a víz feltörésének októberi évfordulójára időzítve Pávai-fesztivált szerveztünk.

Intézményünk a fenti program mellett egész évben aktívan kivette a részét a 100 éves évforduló tiszteletére rendezett városi programsorozatból: A Víz Világnapjára látványos fénydekorációval készültünk a víztoronynál, számtalan vetélkedőt rendeztünk és bonyolítottunk le minden korosztálynak, számtalan ismeretterjesztő előadásnak adtunk otthont az intézmény helyiségeiben. Ősztől a Művelődési Központ színháztermében rendszeresítettük a színházi előadásokat, melyek többnyire teltházas érdeklődés mellett valósultak meg.

Novemberben a gyógyvíz feltörése mellett még egy jubileumot ünnepelhettünk: 75 éves lett az intézményünk, amelynek keretében otthont adhattunk egy jelentős szakmai konferenciának, amelyet a Nemzeti Művelődési Intézet vármegyei igazgatóságának szakmai együttműködésével valósítottunk meg.

Decemberben főszervezői voltunk az adventi programoknak, a Szoboszlóra költözik a Mikulás, valamint az Óévbúcsúztató Szilveszteri Csergetés elnevezésű rendezvényeknek.

Intézményünk főszervezőként vett részt nemzeti ünnepeink mindegyikének (Március 15. Nemzeti Összetartozás Napja, Városnap, Október 23.) lebonyolításában.

Intézményünk szakmai tevékenységével 2025-ben megvalósította a kitűzött célokat, feladatokat.

Intézményünk gazdálkodása megfelel a jogszabályi, önkormányzati előírásoknak

Könyvtár

A hajdúszoboszlói Kovács Máté Városi Művelődés Központ és Könyvtár általános gyűjtőkörű, nyilvános közkönyvtárként működik. További egységeiben – a **gyermekkönyvtárban** és a **felnőtt könyvtárban** – korosztályi és műveltségi igényeknek megfelelően biztosítja a könyvtári dokumentumokhoz való hozzáférést.

Napjaink egyik legfontosabb feladata a közösségi alapú programok bővítése, valamint a **partnerközpontú könyvtár** kialakítása. Ezzel mindenki számára egyenlő esélyt teremthetünk a tájékozódáshoz, az ismeretszerzéshez, és a kulturált közösségi együttlélhez.

Eredményes volt tevékenységünk a könyvtári rendezvények szervezése terén. 2025-ben is több közösségfejlesztő, olvasásnépszerűsítő programot szerveztünk, igyekezve minden korosztályt megszólítani. Csatlakoztunk a Kulturális és Innovációs Minisztérium Könyvtári Kihívás 2024-

2025. országos pályázathoz. A pályázat célja, hogy a könyvtárak innovatív módszerekkel népszerűsítsék az olvasást. 2024. december 1. és 2025. május 31. között adatokat szolgáltatunk a beiratkozott, regisztrált olvasók számáról, a 14 év alatti regisztrált olvasókról, az összes kölcsönzött dokumentumról, valamint a könyvtári programok és az azokon résztvevők számáról. Az adatokat a megelőző év azonos időszakának megfelelő hónapjaival összehasonlítva vizsgáltuk és küldtük be. A pályázat keretében könyvtári szolgáltatásainkat új programelemek bevezetésével, valamint a meglévő programok tartalmi gazdagításával fejlesztettük. A Könyvtári Kihíváshoz kapcsolódó új programelem: a 'Kedvenc könyvem' olvasói sorozat, a 'könyves vakrandi', a 'magcsere' program, Bookface felhívás és kiállítás, Helytörténeti esték előadássorozat, közönségtalálkozók, családi mesedélután, "Az élet vize"-mesefoglalkozás gyermekprogramok a termálvíz centenáriumaéhoz kapcsolódóan. Az olvasásnépszerűsítésen túl eredményként könyvelhetjük el partneri együttműködéseink bővülését, új olvasók bevonását, valamint marketingtevékenységünk fejlődését. Az Országos Könyvtári Napokhoz csatlakozva közönségtalálkozókat, helytörténeti, valamint internetbiztonsági előadást és workshopot szerveztünk.

A hajdúszoboszlói gyógyvíz feltörésének 100. évfordulója alkalmából 'Temálvizes' vetélkedőt rendeztünk városunk középiskolai korosztályú tanulói számára. A kreatív-játékos feladatokkal színesített vetélkedőn 4-5 fős csapatok mérhették össze tudásukat városunk gyógyvizének történetéről. A felnőtt könyvtár pedig nyolc fordulós kvízt szervezett a jeles évfordulóhoz kapcsolódóan. A verseny lehetőséget biztosított arra, hogy a résztvevők teszteljék tudásukat a város híres gyógyvizéről. 2025. október 24–25-én a Pávai Fesztivál keretében a könyvtár kreatív kézműves kuckóval készült és Pávai-kvíz vetélkedő szervezett. A fesztivál keretében kihirdettük a gyógyvíz-rajzpályázat eredményeit, a legjobb alkotások a helyszínen kiállításra kerültek.

„75 éves a hajdúszoboszlói Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár” címmel 2025. november 20-án vármegyei szakmai napot és jubileumi konferenciát rendezett a Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár, valamint a Nemzeti Művelődési Intézet Hajdú-Bihar Vármegyei Igazgatósága. Az ünnepi rendezvényhez szekciouléssekkel (digitalizáció témakörben), szakmatörténeti kiállítással könyvtárunk is csatlakozott.

Az NKA Közgyűjtemények kollégiumához beadott nyertes pályázatunknak köszönhetően -a megítélt támogatás 300 000 Ft - 'Az olvasás bővületében' címmel, közönségtalálkozót és könyvtári szabadulószoa, családi könyves vetélkedőt szerveztünk.

A beiratkozott olvasók száma a 2024. évhez képest 2025-ben emelkedést mutat. A regisztrált olvasók száma 1487 fő, ebből a 14 éven aluli könyvtárhasználók száma 749 fő (több mint 50%-a a teljes regisztrált létszámnak). A COVID-időszak és az energiaválság idején csökkenés volt

tapasztalható a könyvtárhasználatok számában, azonban azóta a mutató ismét növekvő tendenciát mutat. A könyvtárhasználatok számát a színes kreatív, élményszerű közösségi programokkal, valamint a megújuló szolgáltatásokkal szeretnénk növelni. (1. sz. melléklet)

Szervezeti változások és kompetenciafejlesztés

A Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár integrált közművelődési intézményként működik, önkormányzat által fenntartott költségvetési intézmény. Az 1997. évi CXI. törvény szerint közművelődési és nyilvános könyvtári feladatokat is ellát. Az intézmény szervezeti felépítését az aktuális SZMSZ tartalmazza. A könyvtár szakmai önállóságát megtartva végzi tevékenységét. A munkáltatói jogokat az intézményvezető gyakorolja. Az általa kinevezett könyvtárvezető a könyvtárszakmai feladatok megvalósulásáért felelős. Hajdúszoboszló Város Önkormányzata a törvényben foglaltaknak megfelelően az intézmény rendelkezésére bocsátotta az év során a nyilvános könyvtári ellátásra, állománygyarapításra fordítható keretösszeget, melyet a könyvtár a gyűjtőköri szabályzatban meghatározott irányelveknek és az olvasói igényeknek megfelelően fordít a gyűjtemény fejlesztésére. A 2020 novemberétől életbe lépett törvénymódosítás alapján az intézmény dolgozóinak közalkalmazotti státusza megszűnt, azóta is a Munka Törvénykönyve szabályozza az alkalmazottak munkaviszonyát. A könyvtár 5 munkatárssal működik, közülük 3 felsőfokú, 2 pedig középfokú könyvtárosi szakképesítésű. Gyermekkönyvtáros kolléganőnk befejezte informatikus könyvtáros alapképzését, és jelenleg mesterképzésben folytatja tanulmányait.

A beszámolási időszakban kiemelt figyelmet fordítottunk mind a munkatársak, mind a használók kompetenciáinak fejlesztésére. A könyvtári dolgozók szakmai fejlődését képzéseken, önképzésen és belső tudásmegosztáson keresztül támogattuk. Ennek eredményeként erősödtek a digitális kompetenciák, a felhasználóközpontú szemlélet, valamint a programszervezési és kommunikációs készségek. Kollégáink részt vettek a Debrecenben megrendezett Könyvtáros Vándorgyűlésen, illetve a Méliusz Juhász Péter Könyvtár szakmai programjain, ahol egymással tapasztalatot cserélve új ismeretekkel gazdagodhattak. A használók kompetenciafejlesztését célzó programjaink elsősorban az olvasási készségek, a szövegértés, valamint a digitális írástudás erősítésére irányultak. A gyermekek számára szervezett foglalkozások játékos formában támogatták az olvasóvá nevelést, míg a felnőttek számára meghirdetett programok az információkeresési és könyvtárhasználati ismeretek bővítését szolgálták.

A feldolgozási és digitalizálási tevékenységek, valamint a helyismereti kutatómunka növekvő feladatai szükségessé tennék a szakalkalmazotti létszám bővítését

Infrastruktúra

A könyvtár és az épület fizikai tereinek állapota megfelel a 21. század követelményeinek és kihívásainak. Korszerű tereinknek és az intézményben működő liftnak köszönhetően mozgásukban korlátozott személyek, kerekesszékekkel közlekedők is akadálymentesen látogathatják intézményünket. A könyvtári folyóiratolvasót a felnőtt könyvtár bejárata előtti térben helyeztük el, így lehetővé téve, hogy az olvasók már a belépéskor könnyen hozzáférjenek a friss folyóiratokhoz és információs anyagokhoz. Olvasótermünk a Munkácsy- kiállítás ideje alatt a tárlathoz kapcsolódóan kreatív foglalkoztató térként működött, interaktív feladatokkal kiegészítve a vizuális élményt. Terveink szerint az olvasóterem visszakapja könyvtári funkcióját: kamaszsarok kialakítását tervezzük ide, illetve a tér közönségtalálkozó helyszíne is lehet.

Eszközpark: A felnőtt részlegben három asztali számítógép és részegységei biztosítják a könyvtárosok munkavégzését. A könyvtárban wifi elérhetőség biztosított, melyet az olvasók díjmentesen igénybe vehetnek, s melynek segítségével saját eszközükön elérhető a világháló. A felnőtt és a gyermek részlegekben is rendelkezésre áll nyomtató és szkennel, illetve a felnőtt könyvtárban fekete-fehér fénymásolásra is van lehetőség. Az igazgatói titkárságon elhelyezett multifunkciós eszközhöz csatlakoznak könyvtári munkaállomásaink is, így a színes nyomtatási és fénymásolási igényeket térítés ellenében ki tudjuk elégíteni, biztosítva a reprográfiai szolgáltatások teljeskörű elérhetőségét használóink számára. A gyermekkönyvtárban három asztali számítógép szolgál munkaállomásként. Rendezvényeink technikai háttérét többek között egy laptop és egy projektor vászonnal biztosítja. További egy laptop áll könyvtárosi használatban, amelyen távoli eléréssel is biztosított a Huntéka integrált könyvtári rendszer működtetése. A kor követelményeinek megfelelően intézményünk a közösségi médiában is jelen van: Facebook-oldalunk folyamatosan frissülő információkkal tájékoztatja a közönséget az elkövetkezendő programokról, a helyi eseményekről, valamint a könyvtári hírekről.

Az intézmény rendszergazdai feladatait, a számítógépek karbantartását szerződés alapján külső cég végzi, akivel a feladatok ellátásában napi kapcsolatban állunk. A Huntéka Integrált Könyvtári Rendszer üzemeltetői csapatával is hatékony a közreműködésünk.

Gyűjteményi információk

Az állománygyarapítás elsődleges forrása könyvtárunk esetében is az állami normatíva. A 2025. évi kulturális célú állami támogatásból a könyvtári normatíva: 5 374 934 Ft. A könyvtári érdekeltségnövelő pályázaton 250 000 Ft támogatást nyertünk.

Könyvtárunk által a könyv és folyóirat beszerzésre költött összeg számlával igazolt értéke:
6 730 000 Ft (ebből folyóirat beszerzés: 646 629 Ft).

Vásárolt dokumentumok (1 671 db) értéke: 5 641 585 Ft

A könyvtári állomány gyarapodása a tárgyévben: 1 876 db kötet (ebből 60 db diafilm).

Ebből ajándékba kapott dokumentum: 205 db, melynek összértéke: 441 786 Ft.

Ajándék útján kaptunk dokumentumokat többek között kiadóktól, és szerzői ajándékként, valamint olvasói adományként is. A Márai XII. kulturális programból részünkre megállapított keretből 79 db könyvet rendeltünk a Könyvtárellátó Nonprofit Kft-től, melyet ajándékként könyveltünk 274 486 Ft értékben.

A könyvek többségét a Bookline internetes webáruházból, illetve a helyi könyvesboltból vásároljuk.

Az elektronikus katalógusunkban 2025-ben rögzített rekordok száma: 1 967 darab.

Gyűjteményünk elektronikus feldolgozottsága (a feltárt dokumentumok száma a gyűjtemény egészének %-ában) 99%.

Állománygyarapításkor az olvasói igényeket folyamatosan rögzítjük, illetve naprakészek vagyunk a könyvpiac újdonságai terén. E két tényező a legfontosabb szempontunk a könyvrendelés kapcsán, ezentúl természetesen pótoljuk a népszerű, de rongálódott, elkallódott könyveket.

A gyermekkönyvtári részleg szabadpolcos kölcsönzői állományának eddigi - célcsoport szerinti- egységei a felhasználók igényeihez igazodnak, jövőbeni tervünk egy kamaszsarok kialakítása a felnőtt könyvtári olvasóteremben.

A felnőtt könyvtárban megtartottuk a meglévő témaköri csoportok mellett az olvasói érdeklődéshez kapcsolódó kiemeléseket (új könyvek, könyvajánlók, országos könyves kihíváshoz, Állatbarát Könyvtár Programhoz kapcsolódó ajánlók).

Igyekszünk a fölös és elhasznált könyvek állományunkból való kivonását folyamatossá tenni mindkét részlegünkben, illetve a raktárban. 2025-ben 3 307 db dokumentumot töröltünk állományunkból.

A gyűjtemény feltárása

A gyűjtemény feltárása Huntéka Könyvtári Integrált rendszerben digitálisan történik, a feldolgozó feladatot szakképzett könyvtárosok végzi. Az egyszerű és csoportos leltárkönyvek, gyarapodási jegyzékek a leltár modulban találhatóak, itt kerülnek nyilvántartásba vételre a beszerzett dokumentumok a számlák alapján és azok adataival.

Digitalizálás, állományvédelem

A könyvtári terek, helyiségek klimatizáltak, a fűtés alapvetően szabályozható, a szellőztetés megoldott. A könyvtárunk tereit nem használják próbateremként, bérbe sem adjuk ki, ezzel is igyekszünk az állományunk védelmét biztosítani. A kölcsönző helyiségekben elhelyezett kamerarendszer elősegíti az állomány biztonságtechnikai védelmét. A dokumentumok fóliával való ellátása, a biztonságos tűzvédelmi rendszer szintén az állományvédelmet segíti.

A Jadox helyismereti adatbázis helyett a Méliusz helytörténeti adatbázisában (<https://helytortenet.meliusz.hu/>) rögzítjük a Szókimondó kulturális folyóirat és a Szoboszló városi lap írásait, cikkeit, fotódokumentációit egységes tárgyszavazási elv szerint.

A Szókimondó Hajdúszoboszló kulturális folyóirata 1996-tól 2025-ig digitalizálva elérhető az Arcanum adatbázisban, amely lehetőséget biztosít a kulcsszavas keresésre.

Tervezzük, hogy helytörténeti gyűjteményünket a kutathatóság és az állományvédelem érdekében áthelyezzük a felnőtt könyvtári részleg melletti irodába. Helytörténeti állományegységünket szeretnénk bővíteni és digitalizálni. Ennek érdekében indítottunk el még 2023-ban egy lakossági felhívást, melyhez kapcsolódóan folyamatosan várjuk a településünkhöz köthető fotókat, aprónyomtatványokat.

A digitális kornak köszönhetően a könyvtárak már nemcsak falakkal határolt terek, hanem a tudáshoz vezető kapuk, amelyeket bárhonnán elérhetünk. Célunk, hogy bemutassuk és megőrizzük városunk hagyományait, szellemi és kulturális értékeit.

Helyben és távolról elérhető szolgáltatások

Helyben elérhető szolgáltatásaink:

- Könyvek, hangzó anyagok és egyéb dokumentumok kölcsönzését nyújtjuk olvasóink számára.
- Könyv- és folyóirat állományunkat rendelkezésre bocsátjuk helyben olvasás céljára.
- Könyvtárunk NAVA-pontként ingyenes wifi-hálózatunkon keresztül lehetőséget biztosít a filmek saját eszközön történő megtekintésére.
- Olvasónk kérésére szaktájékoztatást nyújtunk.
- Reprográfiai szolgáltatásaink: dokumentummásolást, szkennelést végzünk.
- Igények alapján hazai könyvtárak gyűjteményéből könyvtárközi kölcsönzéseket biztosítunk olvasóink számára.
- Helytörténeti gyűjteményt őrzünk és gyarapítunk Hajdúszoboszló és térségére vonatkozóan

Helyben és távolról egyaránt elérhető szolgáltatásunk az OPAC katalógusunk. Az online katalógusunk Elérhető az intézmény honlapja (mely fejlesztés alatt áll), illetve a Facebook oldalunk.

A távolról elérhető könyvtári szolgáltatásaink lehetővé teszik, hogy olvasóink kényelmesen, otthonról vagy bárholonnan máshonnan is hozzáférjenek könyvtárunk gazdag kínálatához. Például távolról igénybe vehető on-line HunTéka integrált könyvtári katalógusunk. Elérhetőségeink megtalálhatóak a szoboszlokultura.hu internetes oldalunkon. Távolról elérhető szolgáltatásaink a kölcsönzött dokumentumok hosszabbítása, valamint a kölcsönözni kívánt dokumentumok előjegyzése, félretétele. Olvasói kérésre más könyvtárak adatbázisából is szolgáltatunk információt személyesen vagy e-mailben.

Közösségi szolgáltatások (rendezvények, klubok, képzések, kiállítások)

Gyermekkönyvtári részlegünk 2025-ben is számos olvasás-és könyvtár-népszerűsítő programot, könyves-és kézműves foglalkozást kínált az olvasóknak, illetve a könyvtári tagsággal még nem rendelkező érdeklődőknek (gyermek, szülők) egyaránt.

Célcsoportok szerint: a gyermek- és ifjúsági korosztály számára szervezett programjaink száma: 49. A programokon résztvevő látogatók száma összesen: 1 729 fő. Családoknak 31 db programot szerveztünk, melyet 894 fő látogatott. Népszerű volt az őszi programjaink közül a családi könyves vetélkedő és könyvtári szabadulószo. 15 db könyvtárhasználati foglalkozásunk volt, melyen 458 fő vett részt városunk általános iskoláiból. Kedveltek a papírszínház mesefoglalkozások, a diavetítéssel egybekötött kézműves foglalkozások, az origami szakkör. Tavaly is többféle rajz és alkotópályázatot hirdettünk Készíts Te is Bookface fotót, valamint a 100 éves a Gyógyvíz rajzpályázat. Közönségtalálkozót szerveztünk Patat Bence író-műfordító és Dániel András író részvételével, amelyre általános iskolai csoportokat hívtunk meg. A rendezvény célja az olvasás népszerűsítése, az irodalom élményszerű bemutatása és a diákok személyes találkozási lehetősége volt a kortárs szerzőkkel.

A Könyvtári kihívás keretében kerültek megrendezésre felnőtt könyvtári részlegünkben: a Helytörténeti esték programsorozatunk, Költészet Napi Versmaraton, új programelemként a Madách SzínpadOn online filmvetítések, Bookface kiállítás, Kedvenc könyvem olvasói sorozatunk, Könyv kaszinó, Magcsere program.

A könyvtári kihívás időszaka alatt (2024. dec. 01-től – 2025. máj. 31-ig) beiratkozott olvasói létszám: 716 fő, a könyvtári programjainkon résztvevők száma: 2 976 fő.

A megelőző év azonos időszakának megfelelő hónapjaival összehasonlítva: 2023. dec. 01-től – 2024. máj. 31-ig) beiratkozott olvasói létszám: 616 fő, a könyvtári programjainkon résztvevők száma: 2 474 fő.

Emellett népszerűek voltak a közönségtalálkozóink: 2025. 06. 27-én Gerlóczy Márton író, októberben az Országos Könyvtári Napok keretében pedig Bán Mór és Szlavicsek Judit kapott meghívást. Verses zenés irodalmi estet is rendeztünk, 2025. május 10-én Mezei Máté költővel beszélgettünk.

2025. március 17-én a hajdúszoboszlói gyógyvíz feltörésének 100. évfordulója alkalmából Temálvizes vetélkedőt rendeztünk városunk középiskolai korosztályú tanulói számára a Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár színháztermében. A felnőtt könyvtár pedig nyolc forduló kvízt szervezett a jeles évfordulóhoz kapcsolódóan. A verseny lehetőséget biztosított arra, hogy a résztvevők teszteljék tudásukat a város híres gyógyvizeről. A nyolc fordulóból álló kvízben havonta új kérdéseket tettünk fel, melyek megválaszolására a Városi Könyvtár Felnőtt részlegében található könyvek nyújtottak segítséget. 2025. október 24–25-én a Pávai Fesztivál keretében ünnepeltük a szoboszlói gyógyvíz 100 éves születésnapját. Két napon át színes, hangulatos programok idézték meg a múlt század fürdőkultúráját, valamint Pávai Vajna Ferenc örökségét. A rendezvény részeként Pávai-kvíz vetélkedőt is szerveztünk, ahol kicsik és nagyok egyaránt próbára teheték tudásukat a gyógyvíz történetéről.

Minőségirányítás

A Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár közművelődési tevékenységéért már két alkalommal megkapta a Minősített Közművelődési Intézmény címet.

Könyvtárunkban is évek óta kidolgozás alatt áll a minőségirányítás folyamata, az érdemi előrelépés viszont még előttünk álló feladat.

A Könyvtárak Minőségi Működésének Értékelési Rendszere (KMÉR) alapján készített önértékelés jelenleg nem áll rendelkezésünkre, de szolgáltatásainkat a minőségirányítás szempontjait figyelembe véve igyekszünk szervezni. Ennek egyik kezdőlépéseként 2025-ben készítettünk használói elégedettségmérő kérdőívet, mely célja a szolgáltatásfejlesztésre vonatkozó olvasói igények összegyűjtése volt. A könyvtári és közművelődési rendszer tagjaként meg kívánunk felelni a hatályos jogszabályoknak és szakmai elvárásoknak. A minőség meghatározásakor mérlegelni fogjuk, hogy mely szolgáltatások élveznek prioritást, és melyek azok, amelyekre nem jut idő, nincs rájuk kereslet, vagy valamilyen okból nem kivitelezhetők. A könyvtári minőségfejlesztés tehát jelenleg is szakmai munkánk részét képezi, illetve a jövőben is kiemelt helyet foglal el stratégiai céljaink között. Ennek megalapozásaként elsődleges célunk a szakképzett munkatársi létszám növelése.

A vármegyei hatókörű városi könyvtár segít a minőségirányítás előkészítésében, a munkatársak szakmai képzésének fejlesztésében, hiszen ez az egyik legfőbb érték (a szaktudás, a képességek folyamatos fejlesztése).

Helytörténeti tevékenység

Kiemelten fontos feladatunknak tartjuk a helytörténeti dokumentumok beszerzését és folyamatos gyarapítását, mind a korábbi (retrospektív), mind a jelenleg megjelenő (kurrens) dokumentumok esetében. Helyismereti gyűjteményünk (1398 db) fontos részét alkotják a könyvek, folyóiratok-helyi lapok, szakdolgozatok mellett az intézményi iratanyagok: alapító okirat, szervezeti és működési szabályzat, beszámolók, munkaterv, munkanaplók, szakköri naplók, vendégek könyvek, valamint az aprónyomtatványok és egyéb adminisztratív dokumentumok. Kiemelt figyelmet fordítottunk a helyi szerzők műveinek, a településről szóló publikációknak, valamint a helyi intézmények (Bocskai István Múzeum) és civil szervezetek kiadványainak beszerzésére és megőrzésére.

A dokumentumok feldolgozása során törekedtünk a pontos bibliográfiai feltárássra, valamint a helyi vonatkozások kiemelésére az online katalógusban. A Szókimondó Hajdúszoboszló kulturális folyóirata 1996-tól 2025-ig elérhető az Arcanum adatbázisban, amely lehetőséget biztosít a kulcsszavas keresésre. A helyismereti anyagok egy részét digitalizáltuk, ezzel is elősegítve a könnyebb hozzáférést és a hosszú távú megőrzést.

A könyvtár több alkalommal biztosított segítséget diákoknak, kutatóknak és érdeklődő lakosoknak helytörténeti kutatásokhoz, valamint a város történelmi, évfordulós megemlékezéseihez is rendelkezésre bocsátotta gyűjteményét. Havi rendszerességgel tartunk 'Helytörténeti estéket' különböző témákban, más-más előadókkal a Hajdúszoboszlói Polgári Olvasókörrrel együttműködve. A Petőfi Kulturális Program keretében a Vármegyei Levéltárral is együttműködve több előadás megvalósult családfakutatás témában. A foglalkozásokon résztvevők felkészítést kaptak az online levéltári kutatás folyamatáról, fókuszában a családtörténet-kutatás és a helytörténeti kutatás volt. Emellett az iskolai projektekhez, szakdolgozatokhoz és családtörténeti kutatásokhoz kapcsolódó információkérések érkeztek hozzánk. A közösségi szerepvállalás részeként a könyvtár helytörténeti témájú kiállításokat, könyvbemutatókat és előadásokat szervezett. Ezek a programok hozzájárultak településünk történetének és kulturális örökségének megismertetéséhez, valamint erősítették a helyi közösség identitását.

Összességében a helyismereti tevékenység a beszámolási időszakban is aktívan támogatta a település kulturális értékeinek megőrzését és bemutatását, valamint hozzájárult a könyvtár közösségi és információs szerepének erősítéséhez.

Partnerségi együttműködések és önkéntesség

A Méliusz Juhász Péter Könyvtárral és annak Vármegyei Szolgáltatási Osztályával 2025-ben is szoros munkakapcsolatban álltunk. Példaértékű szakmai segítségnyújtásuk mellett folyamatosan tájékoztatnak minket a szakmát érintő hírekről, változásokról, képzési lehetőségekről. Kollégáink szakmai ismereteinek megújítása, az innovatív megoldásokról való értesülések érdekében kapcsolatban vagyunk a térség és az ország más közgyűjteményi intézményével.

Jó kapcsolatot ápolunk a Kovács Máté Alapítvánnyal. Megtisztelő számunkra, hogy Kovács Máté tanár, művelődéspolitikus, könyvtáros családja felajánlotta névadónk tárgyi és szellemi hagyatékának jelentős részét. Terveink szerint 2026-ban egy Kovács Máté emléksarkot alakítunk ki, névadónk szellemi hagyatékának ápolása, és megőrzése céljából.

A partnerségi együttműködés a közművelődési, a közgyűjteményi, közoktatási intézményekkel, a történelmi egyházakkal, valamint a civil szervezetekkel a városi rendezvényeken valósul meg, illetve országos programokhoz, felhívásokhoz is csatlakozunk. Különösen jó szakmai kapcsolatot alakítottunk ki a Hajdúszoboszlói Polgári Olvasókörrrel, amely közös rendezvényekben - könyvajánló foglalkozások, Wass Albert felolvasó nap, helytörténeti foglalkozások – is megnyilvánul.

A közgyűjteményi intézmények közül a Bocskai István Múzeummal jó szakmai kapcsolatot ápolunk, segítjük egymás munkáját pl. múzeumok éjszakája, kiállítások, helytörténeti kutatómunka. A Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár szakmai munkatársaival és a Nemzeti Művelődési Intézettel együttműködve a Térségi Kulturális programsorozat keretében helytörténeti klubfoglalkozásokkal vártuk az érdeklődőket.

Városunk több nevelési-oktatási intézményével (óvoda, általános-és középiskola) működtünk együtt az elmúlt évben a könyvtárhasználati foglalkozások és egyéb könyvtári rendezvények, író-olvasó találkozók során. Továbbá kapcsolatban álltunk a Hajdúszoboszlói Kistérségi Szociális Központtal, a Hajdúszoboszlói Turisztikai Nonprofit Kft, Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő, valamint a szállodákkal. A külsős rendszergazdánkkal és a Huntéka Integrált Könyvtári Rendszer üzemeltetői csapatával is hatékonyan tudunk együtt dolgozni.

A helyi, illetve a vármegyei oktatási nevelési intézményekkel a közösségi szolgálatot teljesítő tanulók fogadásában, a járási hivatal foglalkoztatási osztályával és az önkormányzattal pedig a diákmunkások foglalkoztatásában működünk együtt. A közösségi szolgálatot teljesítő tanulók és diákmunkások segítségünkre voltak a rendezvények előkészítésben, és a megvalósítás egyes folyamataiban.

PR/marketing/kommunikáció eredményei

Látogatóinkat, arra ösztönözzük, hogy minél többször látogassanak el hozzánk, használják gyűjteményünket, vegyék igénybe szolgáltatásainkat. Mivel a könyvtári tevékenységekhez, kapcsolódó kommunikációnk nagyban meghatározza az intézményről kialakult képet, törekszünk az egységes arculat fenntartására, melyben a PR és kommunikációért felelős kollégánál is segíti munkánkat. A megfelelő kommunikáció, a folyamatos marketing tehát fontos a könyvtárról alkotott pozitív megítélés kialakításában. Emellett figyelembe vesszük és feldolgozzuk a szolgáltatásainkat igénybe vevők felől érkező visszajelzéseket. Fontos előrelépés, hogy több könyvtárszakmai hír jelent meg a helyi médiumokban – Hajdúszoboszlói Városi Televízió, Hajdúszoboszló városi Lap, a Szókimondó kulturális folyóirat - és a megyei lapban is gyakran szerepelünk.

Közösen emlékeztünk névadónk születésének 119. évfordulójára. A család képviselőjében Kovács Máté, névadónk unokája helyezte el a megemlékezés koszorúját. Az emlékünnepeken Méliusz Juhász Péter Könyvtár igazgatóhelyettese és névadónk unokája mondott megemlékező beszédet. Tovább erősítettük együttműködésünket a Kovács Máté Alapítvánnyal. Intézményünk küldetésének tartja névadónk Kovács Máté tanár, művelődéspolitikus, könyvtáros szellemi hagyatékának ápolását, megőrzését. A Kovács Máté családja által felajánlott dokumentumokat terveink szerint helytörténeti gyűjteményünk részeként, hagyatékként kívánjuk kezelni, feldolgozni, és kutathatóvá tenni.

Kapcsolódtunk a nagyobb városi rendezvényekhez, fesztiválokhoz- A hajdúszoboszlói gyógyvíz feltörésének 100. évfordulója alkalmából szervezett Pávai Fesztiválhoz, gyermeknap, Bor-és Gasztrofesztivál, ahol könyvajánlókkal, kvízzjátékokkal járultunk hozzá a könyvtár- és olvasás népszerűsítéshez. A Szoboszlóra költözik a Mikulás rendezvényen egy nagy könyvbe helyeztük el a könyvtárunk által meghirdetett pályázatra beérkezett gyermekrajzokat. Ezek és az ehhez hasonló alkalmak lehetővé teszik, hogy szolgáltatásainkat a könyvtár falain túl is propagáljuk.

Emellett törekedtünk arra, hogy az újonnan induló programjainkhoz egységes arculatot is rendeljünk. A könyvtár közösségi Facebook oldalán is igyekeztünk folyamatosan frissülő tartalmakat, - könyvajánlókat, programajánlókat, és egyéb szakmai munkánkhoz kapcsolódó híreket, - közzétenni.

Aktualitások

Fontosnak tartjuk az élethosszig tartó tanulás jegyében szakmai tudásunk folyamatos fejlesztését, új ismeretek szerzését, hiszen ez könyvtári munkánk minőségének színvonalát is emeli. A Méliusz Juhász Péter Könyvtár koordinálja és segíti a megyében működő könyvtárak szakmai működését, időnként szakmai műhelynapokat, előadásokat is szervez. A megyei módszertanos kollégák pedig személyes jelenlétükkel és szakmai iránymutatásukkal segítették a gyűjteményszervezéssel kapcsolatos tevékenységünket.

Könyvtárunk 2025-ben is kiemelt figyelmet fordított a jelentős történelmi évfordulókhoz kapcsolódó kulturális és ismeretterjesztő programok szervezésére. A rendezvények célja a helyi közösség történelmi ismereteinek bővítése, a nemzeti múlt iránti érdeklődés erősítése, valamint az olvasás és a könyvtárhasználat népszerűsítése volt. Jókai Mór születésének bicentenáriuma könyvtárunk előadást és tematikus kiállítást rendezett, amely Jókai életét, munkásságát és irodalmi örökségét mutatta be. 2025. június 13-án a Hajdúszoboszlói Polgári Olvasókörrrel közösen emlékeztünk Jókai Mór örökségére, akit városunk 1893-ban díszpolgárává választott. A program első blokkját követően „Üdvözöllek nemzetiszín csillag” címmel egy zenés, irodalmi összeállítást tekinthettünk meg Jókai Mór és a reformkor költőinek örök érvényű üzeneteiből.

A hajdúszoboszlói gyógyvíz feltörésének 100. évfordulója alkalmából 'Termálvizes' vetélkedőt rendeztünk városunk középiskolai korosztályú tanulói számára. A felnőtt könyvtár pedig nyolc fordulós kvízt szervezett a jeles évfordulóhoz kapcsolódóan. A verseny lehetőséget biztosított arra, hogy a résztvevők teszteljék tudásukat a város híres gyógyvizeről. „75 éves a hajdúszoboszlói Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár” címmel 2025. november 20-án vármegyei szakmai napot és jubileumi konferenciát rendezett intézményünk, valamint a Nemzeti Művelődési Intézet Hajdú-Bihar Vármegyei Igazgatósága. Az ünnepi rendezvényhez szekcióülésekkel (digitalizáció témakörben), szakmatörténeti kiállítással könyvtárunk is csatlakozott.

A visszajelzések alapján a történelmi évfordulókhoz kötődő eseményeink (rendezvények, könyvajánlók, előadások, kiállítások) sikeresen támogatták a kulturális értékközvetítést és a generációk közötti párbeszédet, ezért a jövőben is kiemelt feladatunknak tekintjük az ilyen jellegű programok szervezését.

Összefoglaló

A Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár a tavalyi évben történetének egyik legnagyobb kihívásával találta magát szembe: a Munkácsy-kiállítás lebonyolítása, aktív részvétel a gyógyvíz feltörésének 100. évfordulójának tiszteletére szervezett programsorozatban és a hagyományos rendezvényeink (a városi ünnepek, a képzőművészeti, ismeretterjesztő és szórakoztató előadások) mellett az idelátogató vendégek igényeit is kielégíteni hivatott események (Bizonyítványbuli, Szín-Tér Fesztivál, Folkhétvége, Kösely Kupa, Dixieland-napok, Örömnapi Bor- és Gasztrofesztivál, Szoboszlóra költözik a Mikulás, Csergetés pl.) mind-mind hatalmas erőfeszítéseket követelnek az intézmény dolgozóitól, amelynek a nehézségek ellenére 2025-ben is sikerült megfelelni.

Intézményünk szakmai tevékenységével 2025-ben is megvalósította a kitűzött célokat, feladatokat.

Intézményünk gazdálkodása megfelel a jogszabályi, önkormányzati előírásoknak.

Hajdúszoboszló, 2026. március 16.

Borsi Csaba
igazgató

